

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 29.01.2001
KOM(2001) 48 lopullinen

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

MAATALOUSLAINSÄÄDÄNNÖN YKSINKERTAISTAMISESTA

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

maatalouslainsäädännön yksinkertaistamisesta

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Johdanto.....	3
2.	Komission aloitteet maatalouslainsäädännön selkeyden, avoimuuden ja saatavuuden parantamiseksi.....	4
2.1.	Sisäiset yksinkertaistamisohjeet.....	4
2.2.	Maatalouslainsäädännön epäviralliset koonnelmat.....	4
2.3.	Asetusten määrän vähentäminen.....	5
3.	Horizontaaliset yksinkertaistamistoimet.....	5
3.1.	Pienviljelijöiden järjestelmä.....	5
3.2.	Valtiontukea koskevat uudet suuntaviivat.....	6
3.3.	Maataloustuotteiden menekinedistäminen.....	6
3.4.	Yhdenmety hallinto- ja valvontajärjestelmä.....	6
3.5.	Kauppamekanismit.....	6
3.6.	Hintapaketti.....	8
4.	Komission viime kertomuksen jälkeen toteuttamat tai ehdottamat markkinatoimenpiteet YMP:n yksinkertaistamiseksi.....	8
4.1.	Peltokasvit.....	8
4.1.1.	Vilja.....	8
4.1.2.	Suora tuki.....	8
4.2.	Viini.....	8
4.3.	Pellava ja hamppu.....	10
4.4.	Puuvilla.....	10
4.5.	Liha.....	10
4.6.	Maito ja maitotuotteet.....	11
4.7.	Hedelmät ja vihannekset.....	11
4.8.	Riisi.....	12
4.9.	Sokeri.....	12
5.	Maksajavirastojen ehdotukset ja komission toimenpiteet niiden täytäntöönpanemiseksi.....	12
5.1.	Noudatettu menettely.....	12
5.2.	Yleiskatsaus varainhoitovuoden tuloksiin.....	12
6.	Muut yksinkertaistamistoimenpiteet.....	13
6.1.	Neuvoston päätelmien noudattaminen 23. lokakuuta 2000 alkaen.....	13
6.2.	Työryhmä.....	13
7.	Päätelmät.....	14

1. JOHDANTO

Komissio esitti Euroopan parlamentille ja neuvostolle huhtikuussa 1999 ensimmäisen kertomuksen toiminnastaan maatalouslainsäädännön yksinkertaistamiseksi. Tämän kertomuksen tarkoituksena on tiedottaa sen jälkeen saavutetusta kehityksestä.

Komissio on viime vuosien aikana pitänyt yksinkertaistamista yhtenä johtavista periaatteista kehittäessään yhteistä maatalouspolitiikkaa (YMP).

Sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat useaan otteeseen ilmaisseet tukevansa tätä yksinkertaistamistoimintaa. Viime vuonna antamassaan päätöslauselmassa Euroopan parlamentti kehotti komissiota tekemään viipymättä ehdotuksia, joiden tarkoituksena on yksinkertaistaa YMP:tä koskevaa yhteisön lainsäädäntöä ja asiaan liittyviä soveltamissäännöksiä avoimuuden ja tehokkuuden takaamiseksi. Neuvosto vahvisti puolestaan 23. lokakuuta 2000 pidetyssä kokouksessaan olevansa sitoutunut YMP:n hallinnon yksinkertaistavoitteeseen.

Komissio on YMP:n yksinkertaistamista koskevissa tomissaan päättänyt keskittyä seuraaviin näkökohtiin:

1. maatalouslainsäädännön muuttaminen mahdollisimman selkeäksi, avoimeksi ja helposti saatavaksi,
2. YMP:stä viljelijöille ja muille asianomaisille osapuolille sekä jäsenvaltioiden ja yhteisön viranomaisille aiheutuvan hallinnollisen työtaakan keventäminen ehdottoman välttämättömään.

Yksinkertainen ja selkeä lainsäädäntö on ratkaiseva edellytys rajallisten henkilö- ja rahoitusresurssien hyvälle ja tehokkaalle hallinnolle. Sääntöjen moniselitteisyyden ja monimutkaisuuden lisääntyessä niiden täytäntöönpano, hallinto ja valvonta paitsi vaikeutuvat myös kallistuvat sekä hallinnollisilla että henkilöresursseilla mitattuna. Yksinkertaistaminen on tästä syystä tärkeää YMP:n kustannustehokkuuden lisäämiseksi sekä virheiden ja petosten vaaran vähentämiseksi. Lisäksi nykyisessä talousarviotilanteessa on selvää, että komissio ei voi omalta osaltaan hyväksyä yksinkertaistamista, joka lisäisi merkittävästi menoja taikka petosten tai väärinkäytösten vaaraa. Tässä yhteydessä on korostettava, että valvontajärjestelmien ja erityisesti yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän tehokkuutta ei saa heikentää.

Aiemmin yksinkertaistamiseen pyrittiin hyvin usein poistamalla vaikeuksia ja monimutkaisuuksia asetuksen julkaisemisen jälkeen. Tulevaisuudessa on kuitenkin varmistettava, että yksinkertaistamistavoite otetaan täysimääräisesti huomioon jo päätöksentekoprosessissa, ja että tämä prosessi päättyy lainsäädäntöön, joka on yksinkertainen alusta alkaen eikä edellytä korjaavia toimia myöhemmin. Komissio sitoutuu tältä osin toimimaan entistä tehokkaammin. Kaikkien lainsäädäntöprosessiin osallistuvien toimielinten on kuitenkin tiedostettava oma vastuunsa tämän tavoitteen saavuttamisessa.

Kuten tämä kertomus osoittaa, YMP:n yksinkertaistamisessa on saavutettu merkittävää kehitystä huhtikuusta 1999 alkaen, jolloin ensimmäinen yksinkertaistamiskertomus annettiin.

Neuvosto on jo hyväksynyt joitain komission vuonna 1999 tekemistä ehdotuksista erityisesti viimeisimmän YMP:n uudistuksen yhteydessä. Esimerkiksi maaseudun kehittämisen alaa

yksinkertaistettiin vuonna 1999 merkittävästi ottamalla käyttöön yhtenäinen sääntelykehys¹, jolla korvattiin aiemmat yhdeksän asetusta. Rakenteellisia toimenpiteitä koskevien tavoitteiden lukumäärän vähentäminen kolmeen vastaa niin ikään yksinkertaistamistavoitetta. Maatalousneuvosto hyväksyi 17. toukokuuta 1999 viinialan uutta markkinajärjestelyä koskevan asetuksen, joka tuli voimaan 1. elokuuta 2000. Kyseistä asetusta ja siihen liittyviä vuoden 2000 aikana hyväksytyjä soveltamissääntöjä käsitellään tarkemmin jäljempänä. Muilla aloilla on pyritty varmistamaan, että ehdotukset vastaavat yksinkertaistamistarkoituksia ja -tavoitteita.

Tästä toiminnasta aiheutunut yksinkertaistaminen ei ollut kuitenkaan niin laajamuotoista kuin komissio olisi toivonut, ja komissio tiedostaakin, että paljon enemmän on vielä tehtävä.

Viimeisimmässä YMP:n uudistuksessa tekemiensä aloitteiden lisäksi komissio on toteuttanut myös erityisaloitteita, joiden tarkoituksena on yksinkertaistaa hallintomenettelyjä ja keventää viljelijöiden taakkaa. Esimerkkinä mainittakoon komission äskettäin tekemä ehdotus, jolla yksinkertaistetaan suuresti pienviljelijöiden tukien hakemis- ja maksumenettelyjä ("pienviljelijöiden järjestelmä").

2. KOMISSION ALOITTEET MAATALOUSLAINSÄÄDÄNNÖN SELKEYDEN, AVOIMUUDEN JA SAATAVUUDEN PARANTAMISEKSI

Seuraavat toimet on toteutettu:

2.1. Sisäiset yksinkertaistamisohjeet

Jos YMP:tä halutaan yksinkertaistaa merkittävästi, prosessi on aloitettava silloin, kun uutta tai muutettua lainsäädäntöä koskevia ehdotuksia tarkastellaan ensimmäisen kerran. Maatalouden pääosasto on laatinut sisäiset yksinkertaistamisohjeet, joiden tarkoituksena on auttaa komission yksiköitä valmistelevaan mahdollisimman selkeitä ja yksinkertaisia maatalouslainsäädäntöä koskevia ehdotuksia. Ohjeet ovat osa määrätietoista pyrkimystä varmistaa, että uusi maatalouslainsäädäntö on alusta alkaen mahdollisimman yksinkertaista ja selkeää.

2.2. Maatalouslainsäädännön epäviralliset koannelmat

Vuoden 1999 yksinkertaistamiskertomuksessa komissio kuvaili hankettaan maatalouslainsäädännön konsolidoimiseksi kaikilla EU:n virallisilla kielillä. Hanke oli aloitettu aiemmin kyseisenä vuonna. Maatalouslainsäädäntöön usein tehtävien muutosten vuoksi ja sen saatavuuden helpottamiseksi lakeihin tehdyt muutokset sisällytetään perussäädöksiin siten, että käytettävissä on yksi ajan tasalle saatettu toisinto. Epäviralliset koannelmat ovat kansalaisten saatavissa Internetissä. Vaikka nämä koannelmat eivät ole oikeudellisesti sitovia, niistä on apua silloin, kun ne, jotka joutuvat yhteisen maatalouspolitiikan kanssa tekemisiin, hakevat voimassa olevia sääntöjä.

¹ Neuvoston asetus (EY) N:o 1257/1999, annettu 17 päivänä toukokuuta 1999, Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tuesta maaseudun kehittämiseen ja tiettyjen asetusten muuttamisesta ja kumoamisesta; komission asetus (EY) N:o 1750/1999, annettu 23 päivänä heinäkuuta 1997, Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tuesta maaseudun kehittämiseen annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1257/1999 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä; komission asetus (EY) N:o 2603/1999, annettu 9 päivänä joulukuuta 1999, neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1257/1999 säädettyä maaseudun kehittämistukea koskevista siirtymäsäännöistä.

Vuoden 2000 loppuun mennessä maataloutta koskevista "peruslaista" noin 500 on jo konsolidoitu ja viety EUR-LEX WWW-sivustoon (http://europa.eu.int/comm/agriculture/consleg/index_fi.htm).

2.3. Asetusten määrän vähentäminen

Yksinkertaistaminen oli yksi Agenda 2000:n tavoitteista. Eri aloilla tehdyt uudistukset ovat vaatineet paljon työtä maatalouslainsäädännön määrälliseksi vähentämiseksi mutta myös siihen liittyvän hallinnollisen työtaakan keventämiseksi. Uudistettuja yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevia uusia asetuksia laadittaessa on pyritty siihen, että kutakin alaa säädeltäisiin vain yhdellä neuvoston asetuksella.

Kun saman ongelman havaitaan esiintyvän useilla aloilla, näitä aloja säänteleviin eri asetuksiin pyritään lisäksi sisällyttämään yhteinen säännös.

3. HORIZONTAALISET YKSINKERTAISTAMISTOIMET

3.1. Pienviljelijöiden järjestelmä

Jotta hallinnollista taakkaa saataisiin kevennettyä erityisesti vähäisiä suoria tukia saavien viljelijöiden osalta, komissio ehdotti joulukuussa 2000, että kyseisten tukien maksamiseksi otetaan koeajaksi käyttöön yksinkertaistettu järjestelmä². Kyseisen "pienviljelijöiden järjestelmän" myötä myös tukien maksamisesta ja valvomisesta vastaavien kansallisten viranomaisten työn odotetaan yksinkertaistuvan merkittävästi. Hakemuksen käsittelyyn, maksun suorittamiseen ja tarvittaviin tarkastuksiin liittyvät hallinnolliset kustannukset voivat olla merkittäviä suhteessa maksettaviin määriin, erityisesti kun määrät ovat pieniä.

Tämän järjestelmän mukaan viljelijöille voidaan maksaa koeaikana enintään 1 000 euroa vuodessa. Järjestelmään osallistuva viljelijä voi olla mukana järjestelmässä siitä vuodesta, jona hän hakee järjestelmään osallistumista, koeajan loppuun eli vuoteen 2005 asti.

Ehdotetun yksinkertaistetun järjestelmän olisi oltava avoin viljelijöille, jotka ovat jo saaneet suoraa tukea viitejaksoilla, joka on ehdotuksen mukaan kolmen vuoden pituinen. Järjestelmään osalliseksi haluavien viljelijöiden olisi tehtävä yksi ainoa hakemus järjestelmään liittyessään ja saatava yksi kertamaksu vuodessa. Maksu kattaisi kaikki järjestelmään kuuluvat suorat tuet.

Vuosittainen kertamaksu perustuu suorien tukien määrään, jonka viljelijä on saanut viitejaksona eli kolmena hakemustaan edeltävänä vuotena. Maksun enimmäismäärä on 1 000 euroa. Maksun olisi oltava viimeksi kuluneiden kolmen vuoden aikana saatujen tukien korkein keskiarvo tai viimeisimpänä vuonna saadun tuen suuruinen. Kun tuki on vahvistettu, määrä maksetaan koeajan loppuun, edellyttäen että viljelijä täyttää edelleen yksinkertaistetun järjestelmän edellytykset.

Edellytysten olisi oltava mahdollisimman yksinkertaisia. Ennakoedellytyksenä on se, että viljelijä on aiemmin hakenut ja saanut suoraa tukea, jottei järjestelmään houkutellessa viljelijöitä, jotka eivät ole vielä hakeneet suoria tukia. Hakijoiden on täytynyt saada tukea vähintään yhdestä pienviljelijöiden järjestelmään kuuluvasta tukijärjestelmästä kunakin hakemusvuotta edeltäneenä kolmena vuonna. Järjestelmään osallistumisen olisi oltava vapaaehtoista.

² KOM(2000) 841.

Komissio arvioi koeajan kolmantena vuonna järjestelmän vaikutuksia ja tekee aiheellisia ehdotuksia.

3.2. Valtiontukea koskevat uudet suuntaviivat

Maatalousalan valtiontukea koskevilla uusilla yhteisön suuntaviivoilla³ on helmikuusta 2000 alkaen korvattu ja konsolidoitu suuri joukko muita kehyksiä, suuntaviivoja sekä komission valmisteluasiakirjoja ja menettelyjä. Ne johtavat suurempaan avoimuuteen ja helpottavat toimivaltaisten viranomaisten tehtäviä.

3.3. Maataloustuotteiden menekinedistäminen

Komissio teki äskettäin ehdotuksen neuvoston asetukseksi⁴ maataloustuotteita koskevista tiedotus- ja menekinedistämistoimista. Ehdotuksen tarkoituksena on yhdenmukaistaa ja yksinkertaistaa voimassa olevat eri menekinedistämisjärjestelmät (12 kappaletta), jotta niiden tehokkuus lisääntyisi ja niiden hallinto muuttuisi avoimemmaksi.

3.4. Yhdennetty hallinto- ja valvontajärjestelmä

Yhdennettyä hallinto- ja valvontajärjestelmää koskeviin neuvoston⁵ ja komission⁶ asetuksiin viime aikoina ehdotettujen muutosten yhtenä tavoitteena on selvittää kyseisten asetusten eräitä osa-aloja.

Viljelylohkojen tunnistamiseksi äskettäin käyttöön otettu maantieteellinen tietojärjestelmä helpottaa maa-alueiden valvontaa. Komission asetukseen liitettiin lauseke, jonka tarkoituksena oli kannustaa jäsenvaltioita ottamaan käyttöön liiketoiminnalliseen lähestymistapaan perustuvia tarkastuksia eli tarkastamaan yhden tarkastuskäynnin aikana mahdollisimman monta toimenpidettä. Näin kevennettäisiin viljelijöille aiheutuvaa taakkaa, sillä tiloilla ei enää tehtäisi saman vuoden aikana useita tarkastuksia eri toimenpiteiden osalta.

Eri järjestelmien viimeaikaisissa uudistuksissa viitataan yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän valvontavälineisiin. Näin ollen voidaan todeta, että havaittavissa on selvä suuntaus kohti yhtenäistä hallinto- ja valvontajärjestelmää sen sijaan, että eri järjestelmissä sovellettaisiin erilaisia säännöksiä.

Komission yhdennettyä hallinto- ja valvontajärjestelmää koskeva asetus aiotaan kodifoida lähitulevaisuudessa.

3.5. Kauppamekanismit

Kauppamekanismeja koskevia säännöksiä on muutettu toistuvasti ja merkittävästi, ja tämän vuoksi yksinkertaistamistoimenpiteiden toteuttamisen lisäksi on uusien muutosten yhteydessä selvyuden vuoksi useita asetuksia laadittu uudelleen. Yksi esimerkki tällaisista asetuksista on vientitukia koskeva horisontaalinen asetus⁷, joka konsolidoitiin vuonna 1999 suurelta osin maksajavirastojen ehdotusten perusteella. Vastaavia yksinkertaistamismenettelyjä on

³ Yhteisön suuntaviivat maatalousalan valtiontuesta (EYVL C 28, 1.2.2000, s. 2).

⁴ KOM(2000) 538 lopullinen.

⁵ Neuvoston asetus (EY) N:o 1593/2000.

⁶ Komission asetus (EY) N:o 2801/1999.

⁷ Komission asetus (EY) N:o 800/1999 maataloustuotteiden vientitukijärjestelmän soveltamista koskevista yhteisistä yksityiskohtaisista säännöistä (EYVL L 102, 17.4.1999, s. 11).

sovellettu myös vienti- ja tuontitodistuksia, viennin määräpaikkakoodeja ja vakuusjärjestelmää koskeviin sääntöihin.

Tuonti- ja vientitodistuksia koskevaa horisontaalista asetusta (ETY) N:o 3719/88 on muutettu moneen kertaan ja joissakin tapauksissa merkittävästi. Selkeyden ja tehokkaan hallinnon vuoksi nämä säännöt on konsolidoitu yhdessä asiakirjassa, joka on komission asetus (EY) N:o 1291/2000⁸. Uusi asetus merkitsee huomattavaa yksinkertaistamista, jolla kevennetään niin asiaan liittyville kaupan alan toimijoille kuin kansallisille viranomaisille aiheutuvaa hallinnollista taakkaa. Tärkeimmistä muutoksista voidaan mainita seuraavat:

- todistuksen käyttöön oikeutetun henkilön määrittely: tulli-ilmoituksen tekijänä on oltava todistuksen nimetty haltija tai tarvittaessa siirronsaaja taikka näiden edustaja (24 artikla),
- jäsenvaltio voi ottaa käyttöön yksinkertaistetun menettelyn, jossa todistuksia ei välitetä fyysisesti ja täten vältetään kyseisten asiakirjojen katoamisen vaara (25 artikla),
- kunkin tuotteen osalta vahvistetaan enimmäismäärä, johon asti todistuksia ei vaadita (asetuksen liite III),
- vakuustodistuksen enimmäismäärä on korotettu viidestä eurosta 60 euroon.

Syyskuusta 2000 alkaen on sovellettu yksinkertaistettua järjestelmää määräpaikan ilmoittamiseksi vientitukien vahvistamisen yhteydessä.⁹ Tämä uusi yhtenäisjärjestelmä, joka korvaa eri aloilla tähän asti käytetyt erilaiset ja monimutkaiset järjestelmät, vähentää väärinymmärrysten ja virheiden vaaraa. Lisäksi se helpottaa komission ja jäsenvaltioiden välistä sähköistä tiedonsiirtoa ja lähentää siten menoja.

Komission asetuksella (EY) N:o 1932/1999 muutettiin maataloustuotteiden vakuusjärjestelmän soveltamista koskevien yhteisten yksityiskohtaisten sääntöjen vahvistamisesta annettua asetusta (ETY) N:o 2220/85. Uudessa asetuksessa säädetään seuraavista muutoksista:

- yksinkertaisempi menettely jäsenvaltioiden komissiolle osoittamien tietojen välittämiseksi,
- korkolaskelmien yksinkertaistaminen tietyissä tapauksissa,
- määrä, jota pienempien määrien osalta ei vaadita vakuuksia, on korotettu 100 eurosta 500 euroon.

Fyysisten tarkastusten osalta komission asetuksessa (EY) N:o 2655/1999 otetaan käyttöön tärkeitä yksinkertaistamistoimenpiteitä vähentämällä eräitä fyysisiä tarkastuksia ja määrityksiä ja parantamalla samanaikaisesti valvonnan tehokkuutta.

⁸ EYVL L 152, 24.6.2000, s. 1.

⁹ Asetus (EY) N:o 2605/1999.

3.6. Hintapaketti

Kaudeksi 2000/01 hyväksytyt maatalouden hintapaketti noudattaa Agenda 2000:ssa ja aiemmissa uudistuksissa vahvistettua monivuotista lähestymistapaa. Se tarjoaa viljelijöille vakaammat puitteet näiden suunnitellussa tuotantoon. Viralliset hinnat ja määrät vahvistetaan vuosittain enää muutamalla alalla.

4. KOMISSION VIIME KERTOMUKSEN JÄLKEEN TOTEUTTAMAT TAI EHDOTTAMAT MARKKINATOIMENPITEET YMP:N YKSINKERTAISTAMISEKSI

Agenda 2000:n yhteydessä annetuissa peltokasvialan yhteisiä markkinajärjestelyjä (YMJ) sekä maaseudun kehittämistä koskevissa uusissa asetuksissa otetaan käyttöön keskeisiä yksinkertaistuksia.

Sittemmin hyväksytyjen tai ehdotettujen uudistusten yhteydessä maatalouslainsäädäntöä on yksinkertaistettu tai yksinkertaistetaan useilla markkinalohkoilla.

4.1. Peltokasvit

4.1.1. Vilja

Viljan interventiojärjestelmä on kodifioitu yhdeksi uudeksi asetukseksi¹⁰, jossa vahvistetaan viljan haltuunottamismenettelyt ja laadun määrittämistä koskevat menetelmät. Hinnankorotukset tai -alennukset, joiden mukaan interventiohintaa korotetaan tai alennetaan, ilmoitetaan euroina eikä prosenttimäärinä, kuten aikaisemmin.

4.1.2. Suora tuki

Peltokasvialan uudistukseen¹¹ kuuluvat yksinkertaistamistoimenpiteet sisälsivät erityisesti seuraamuksia koskevat säännöt, sakkokesannoinnin ja tuottajakohtaisten perusviljelyalojen poistamisen sekä öljynsiementen tasausmaksujen keventämisen.

Komissio antoi alaa koskevan soveltamisasetuksen (EY) N:o 2316/1999¹², jolla korvattiin seitsemän voimassa ollutta asetusta.

4.2. Viini

Viinialan yhteinen markkinajärjestely on yksi yhteisen maatalouspolitiikan monimutkaisimmista ja laajimmista markkinajärjestelyistä. Tämä johtuu siitä, että se kattaa yhteisten markkinajärjestelyjen perinteisten toimenpiteiden (hinnat, interventio, kauppa jne.)

¹⁰ Komission asetus (EY) N:o 824/2000, annettu 19 päivänä huhtikuuta 2000, interventioelinten suorittamaan viljan haltuunottoon sovellettavista menettelyistä sekä menetelmistä viljan laadun määrittämiseksi (EYVL L 100, 20.4.2000).

¹¹ Vilja-alan yhteinen markkinajärjestely: neuvoston asetus (EY) N:o 1253/1999 vilja-alan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (ETY) N:o 1766/92 muuttamisesta ja tavallisen vehnän, rukiin, ohran, maissin ja durumvehnän vakiolaadusta annetun asetuksen (ETY) N:o 2731/75 kumoamisesta. Tuki tiettyjen peltokasvien viljelijöille: Asetus (EY) N:o 1251/1999. Perunatärkkelystuotannon kiintiöjärjestelmä: Asetus (EY) N:o 1252/1999.

¹² Komission asetus (EY) N:o 2316/1999, annettu 22 päivänä lokakuuta 1999, tukijärjestelmästä tiettyjen peltokasvien viljelijöille annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1251/1999 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä.

lisäksi viinialalle ominaiset teknisemmät näkökohdat (esim. tuotantoa, kauppaa ja pakkausmerkintöjä koskevat säännöt sekä perinteisten merkintöjen ja viininvalmistusmenetelmien suojelu). Maatalousneuvosto hyväksyi 17. toukokuuta 1999 viinialan uutta markkinajärjestelyä koskevan asetuksen¹³, joka tuli voimaan 1. elokuuta 2000. Se merkitsi lainsäädännön huomattavaa yksinkertaistamista, sillä se korvasi 23 voimassa ollutta neuvoston asetusta, jotka olivat monesti liian yksityiskohtaisia.

Uuteen yhteiseen markkinajärjestelyyn kuuluvista menettelyistä ja toimenpiteistä seuraavat ovat merkittäviä esimerkkejä yksinkertaistamisesta:

- sekä pöytäviinien että määritellyillä alueilla tuotettujen laatuviinien sisällyttäminen yhteiseen markkinajärjestelyyn (laatuviinejä säädeltiin aiemmin erillisellä neuvoston asetuksella),
- selkeät puitteet tuotantokyvyn hallinnoimiseksi,
- rakenneuudistusta ja uusiin lajikkeisiin siirtymistä koskevan järjestelmän peruseriaatteet: jäsenvaltiot ovat itse vastuussa suunnitelmista,
- tislustoimenpiteiden järjeistämisen, mukaan luettuna vanhentuneiden toimenpiteiden, kuten pakollisen tislauksen ja tukitislauksen poistaminen,
- markkinatoimenpiteiden perustana toimineen monimutkaisen ohjehintahintajärjestelmän poistaminen ostohintojen nimenomaiseksi käyttöönottamiseksi (lisääntynyt avoimuus),
- yhteisössä sallittuja viininvalmistusmenetelmiä ja -käytäntöjä koskevien peruseriaatteiden sekä pääasiallisia viininvalmistusmenetelmiä ja -käytäntöjä koskevien luetteloiden, rajoitusten ja edellytysten vahvistaminen. Joitakin rajoituksia lukuun ottamatta komissio vastaa neuvoston sijasta soveltamista koskevien sääntöjen lisäksi rajoitusten vahvistamisesta ja muuttamisesta.

Tähän mennessä käyttöön otetuilla neljällä tärkeimmällä komission soveltamisasetuksella¹⁴ on korvattu 36 voimassa ollutta komission asetusta. Ennen kuin otetaan käyttöön uudet soveltamisasetukset, jotka käsittelevät erityisesti pakkausmerkintöjä, tarkastuksia ja kolmansien maiden kanssa käytävää kauppaa, eräät neuvoston asetukset tai neuvoston asetusten säännökset pidetään voimassa siirtymäkauden ajan. Uudistus on johtanut viiniasetusten merkittävään kodifointiin. Samanaikaisesti uusissa soveltamisasetuksissa

¹³ Neuvoston asetus (EY) N:o 1493/1999.

¹⁴ Komission asetus (EY) N:o 1227/2000, annettu 31 päivänä toukokuuta, viinin yhteisestä markkinajärjestelystä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1493/1999 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä erityisesti tuotantokyvyn osalta.

Komission asetus (EY) N:o 1623/2000, annettu 25 päivänä heinäkuuta 2000, viinin yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (EY) N:o 1493/1999 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä markkinamekanismien osalta.

Komission asetus (EY) N:o 1622/2000, annettu 24 päivänä heinäkuuta 2000, viinin yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (EY) N:o 1493/1999 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä sekä viininvalmistusmenetelmiä ja -käsitteitä koskevista yhteisön säännöistä.

Komission asetus (EY) N:o 1607/2000, annettu 24 päivänä heinäkuuta 2000, viinin yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (EY) N:o 1493/1999 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä erityisesti määritellyillä alueella tuotettuja laatuviinejä koskevan osaston osalta.

pyrittiin hahmottelemaan yksinkertaisemmat puitteet tuotantokyvylle, markkina-mekanismeille, viininvalmistusmenetelmille ja laatuviinille. Jotkut soveltamisasetukset sisältävät kuitenkin hyvin yksityiskohtaisia sääntöjä.

Tavoitteena on, että kaikkien soveltamisasetusten osalta tarvittavat tiedot julkaistaan mieluummin Internetissä. Tällainen menettely helpottaa tietojen saattamista ajan tasalle ja antaa itsessään positiivisen kuvan niin lainsäädännön kuin hallinnon yksinkertaistamisesta.

4.3. Pellava ja hamppu

Neuvosto hyväksyi heinäkuussa 2000¹⁵ komission ehdottaman pellava- ja hamppualan uudistuksen.

Yksinkertaistamisen näkökulmasta tämä uudistus merkitsee tuottajille maksettavan suoran tuen osalta sitä, että pellava ja hamppu sisällytetään peltokasvien järjestelmään markkinointivuodesta 2001/2002 alkaen. Täten pellavan ja hampun kattavan pinta-alatuen myöntämiseen tuottajille vaaditaan vastedes yksi ainoa tukihakemus eikä kolmea ilmoitusta, joista säädetään nykyisessä pellava- ja hamppujärjestelmässä.

Tämän lisäksi tukijärjestelmäkelpoisuuden edellytyksiä yksinkertaistetaan tuottajien kannalta. Esimerkiksi varsisatoa koskevat vähimmäisvaatimukset kumotaan.

Neuvoston asetusten lukumäärää on niin ikään vähennetty, sillä yksityinen varastointijärjestely ja kuitupellavan myyminen edistämisyjärjestelmä (joka rahoitettiin pidättämällä tietty prosenttiosuus tuesta) on kumottu.

4.4. Puuvilla

Komissio teki joulukuussa 1999 ehdotuksen voimassa olevan puuvillajärjestelmän uudistamiseksi. Ehdotuksen tarkoituksena on ottaa käyttöön uudet puitteet, joissa otetaan huomioon ympäristökysymykset ja joiden avulla budjettimenot pidetään hallinnassa. Ehdotetuilla toimenpiteillä yksinkertaistetaan tuen vahvistamis- ja myöntämisedellytyksiä ja sisällytetään tuotantotukea koskeva sääntely yhteen ja samaan neuvoston asetukseen.

4.5. Liha

Liha-alalla toteutettiin vuonna 2000 joukko yksinkertaistamistoimenpiteitä, joista voidaan mainita seuraavat:

- naudanliha-alan teurastuspalkkion osalta ne jäsenvaltiot, joilla on käytössään atk-pohjainen tietokanta, voivat säätää, että teurastamoista toimivaltaisille viranomaisille toimitetut teurastettuja eläimiä koskevat tiedot on katsottava tuottajien puolesta tehdyiksi hakemuksiksi; samaa järjestelmää voidaan soveltaa erityispalkkioon, lisämaksuihin ja kausiporrastuspalkkioon (teurastuksen yhteydessä maksettuihin); jäsenvaltiot voivat antaa viljelijöille mahdollisuuden valita laajaperäistämispalkkion yksinkertaistetun soveltamisen,

¹⁵ Neuvoston asetus (EY) N:o 1673/2000, annettu 27 päivänä heinäkuuta 2000, kuiduntuotantoon tarkoitettujen pellavan ja hampun yhteisestä markkinajärjestelystä (EYVL L 193, 29.7.2000, s. 16).
Neuvoston asetus (EY) N:o 1672/2000, annettu 27 päivänä heinäkuuta 2000, tukijärjestelmästä tiettyjen peltokasvien viljelijöille annetun asetuksen (EY) N:o 1251/1999 muuttamisesta kuidun tuotantoon tarkoitettujen pellavan ja hampun sisällyttämiseksi kyseiseen järjestelmään.

- jalostettua naudanlihaa koskevaa vientitukinimikkeistöä on yksinkertaistettu merkittävästi, sillä sen 47 erittäin teknistä ja monimutkaista tuotekohtaa vähennettiin kahdeksaan,
- lampaanliha-alalla on otettu käyttöön Yhdistyneen kuningaskunnan pyynnöstä palkkio-oikeuksien siirtoa koskeva yksinkertaistus, jota muut jäsenvaltiot kannattivat¹⁶. Lampaanlihajärjestelmän arviointi on saatu äskettäin päätökseen, ja maatalouden pääosaston yksiköissä tarkastellaan parhaillaan alalla mahdollisesti tehtäviin muutoksiin ja yksinkertaistuksiin liittyviä näkymiä,
- muilla aloilla Agenda 2000:n yhteydessä noudatetun lähestymistavan mukaisesti sian- ja lampaanlihan perushintoja ei vahvisteta enää vuosittain vaan kunkin alan perusasetuksissa ilman tarkkoja määräaikoja,
- sianlihaa, munia ja siipikarjanlihaa koskevien viipymättä myönnettävien vientitodistusten menettelyjä on yksinkertaistettu ja mukautettu naudanliha-alan todistusjärjestelmään.

4.6. Maito ja maitotuotteet

Maitoalan uuden perusasetuksen antamisen vuoksi asiaan liittyviin komission soveltamisasetuksiin oli tehtävä paljon muutoksia. Voimassa olleiden asetusten muuttamisen sijasta maitoalaa koskeva lainsäädäntö kodifioitiin suurelta osin. Kodifioinnin avulla asetusten määrä väheni, hallintomenettelyt yksinkertaistuivat ja eri järjestelmien väliset hallinto- ja valvontamenettelyt yhdenmukaistuivat.

Esimerkkeinä voidaan mainita komission asetus (EY) N:o 2771/1999¹⁷, joka korvaa voimassa olleen ja kerman yksityisen ja julkisen varastoinnin osalta neljä voimassa ollutta asetusta, ja eläinten rehuna käytettävää rasvatonta maitoa ja rasvatonta maitojauhetta koskevia tukitoimenpiteitä käsittelevä komission asetus (EY) N:o 2799/1999¹⁸, joka korvaa kuusi voimassa ollutta asetusta. Lainsäädäntö yksinkertaistuu lähitulevaisuudessa edelleen, kun otetaan käyttöön hiljattain hyväksytty asetus, johon yhdistetään kaikki maitoalan valvontatarkoituksiin käytettävät määritys- ja arviointimenettelyt, ja asetus rasvattoman maitojauheen yksityisestä ja julkisesta varastoinnista.

Hallinnollisella tasolla on toteutettu huomattavia pyrkimyksiä tietojen vaihtoon tarkoitetun sähköisen tiedonsiirron käytön kannustamiseksi. Tämän ansiosta asiaan liittyvien viranomaisten hallinnollinen taakka on keventynyt merkittävästi.

4.7. Hedelmät ja vihannekset

Hedelmien ja vihannesten yhteisen markkinajärjestelyn, joka kattaa myös jalostetut hedelmät ja vihannekset, muuttamista koskevan ehdotuksen tarkoituksena on järjeistää ja

¹⁶ Asetus (ETY) N:o 3567/92 on muutettu asetuksella (EY) N:o 1311/2000.

¹⁷ Komission asetus (EY) N:o 2771/1999, annettu 16 päivänä joulukuuta 1999, neuvoston asetuksen (EY) N:o 1255/1999 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä voimassa olleen ja kerman markkinoiden interventiotoimenpiteiden osalta.

¹⁸ Komission asetus (EY) N:o 2799/1999, annettu 17 päivänä joulukuuta 1999, asetuksen (EY) N:o 1255/1999 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä eläinten rehuksi tarkoitetun rasvattoman maidon ja rasvattoman maitojauheen tuen ja mainitun rasvattoman maitojauheen myynnin osalta.

yksinkertaistaa menettelyjä ja mukauttaa asianomaisia tuotantokynnyksiä. Sen avulla yksinkertaistetaan ja vakautetaan tuottajaorganisaatioiden tukijärjestelmää ja parannetaan tuoreiden hedelmien ja vihannesten vientitukien hallinnointia.

Tietojen vaihtoon tarkoitettua tiedonsiirtojärjestelmää on järjeistetty ja yksinkertaistettu, kuten maitoalallakin.

4.8. Riisi

Komission kesäkuussa 2000 tekemän ehdotuksen mukaan riisi sisällytetään peltokasvien järjestelmään. Tällä toimenpiteellä odotetaan olevan erittäin myönteisiä vaikutuksia yksinkertaistamisen kannalta.

4.9. Sokeri

Komissio teki lokakuussa 2000 ehdotuksen sokerin yhteistä markkinajärjestelyä koskevaksi asetukseksi. Tulevaisuudessa annettavalla uudella asetuksella kumotaan tai korvataan vähintään 12 voimassa olevaa asetusta. Lisäksi sillä kumotaan tiettyjen vähimmäisvarastojen pitämistä koskeva velvoite sekä varastointikustannusten korvaaminen. Sokerialan lainsäädännön yksinkertaistamisohjelman toteuttamista seurataan jatkuvasti erityisesti soveltamisasetusten yhteydessä.

5. MAKSAJAVIRASTOJEN EHDOTUKSET JA KOMISSION TOIMENPITEET NIIDEN TÄYTÄNTÖÖNPANEMISEKSI

5.1. Noudatettu menettely

Maatalouden pääosaston toukokuussa 1997 antaman kehotuksen perusteella jäsenvaltioiden maksajavirastot esittivät saman vuoden syksyllä ehdotuksia lainsäädännön tai hallinnon yksinkertaistamiseksi. Ehdotukset koottiin yhdeksi asiakirjaksi, joka jaettiin helmikuussa 1998 kaikkiin maatalouden pääosaston yksikköihin tarkastelua ja seurantaa varten.

Komission valmisteluasiakirja [SEC(2000) 1775] laadittiin sen jälkeen, kun asianomaisille yksiköille oli annettu riittävästi aikaa asianmukaisten toimien toteuttamiseen ja viimeaikaisten uudistusten huomioon ottamiseen. Tämä valmisteluasiakirja toimitettiin lokakuussa 2000 neuvostolle. Sen tavoitteena oli ilmoittaa neuvostolle ja ehdotusten alkuperäisille esittäjille tuloksista, joihin näiden ponnistelut meneillään olevassa yksinkertaistamistyössä ovat johtaneet.

5.2. Yleiskatsaus varainhoitovuoden tuloksiin

Asiakirja sisältää yhteensä yli 200 ehdotusta, joista yli 100 on aiheuttanut toimenpiteitä eli ne on hyväksytty kokonaisuudessaan tai osittain taikka ne ovat johtaneet muunlaiseen toimintaan.

Useimmat toimenpiteisiin johtaneista ehdotuksista liittyivät Agenda 2000:n ja muiden uudistusten tai esimerkiksi kodifioinnin yhteydessä toteutettuihin toimenpiteisiin. Ne ovat yleisesti ottaen jäsenvaltioissa jo hyvin tunnettuja. Jotkut tehdyistä ehdotuksista otettiin huomioon myös maatalouden pääosaston yksinkertaistamisohjeiden laadinnassa.

Maatalouden pääosaston yksiköt ovat hylänneet noin 80 ehdotusta. Ehdotusten hylkäämisen syynä on ollut se, että toimivaltaisen yksikön mukaan ehdotus

- ei johtaisi todelliseen yksinkertaistamiseen, tai
- aiheuttaisi lisämenoja, tai
- uhkaisi vähentää tarkastuksia tai aiheuttaisi jopa petosten tai väärinkäytöksen vaaran, tai
- on katsottu poliittiseksi kysymykseksi eikä niinkään hallinnon tai lainsäädännön yksinkertaistamiseksi, minkä vuoksi se ei kuulu tämän toimen soveltamisalaan.

Noin 30 ehdotusta on vielä tarkasteltavana tai harkinnassa. Tarkasteltavana tai harkinnassa olevat ehdotukset eroavat toisistaan suuresti, sillä joitakin niistä on kehitetty melko pitkälle ja toiset ovat vasta tarkastelun alkuvaiheessa.

Loput ehdotuksista odottavat lisäselvityksiä tai -neuvotteluja taikka jäävät kansallisen toimivallan ulkopuolelle.

6. MUUT YKSINKERTAISTAMISTOIMENPITEET

Komissio haluaa käyttää tätä tilaisuutta hyväkseen ilmoittaakseen neuvostolle ja Euroopan parlamentille muutamista valmisteilla olevista toimenpiteistä.

6.1. Neuvoston päätelmien noudattaminen 23. lokakuuta 2000 alkaen

Yksinkertaistaminen oli yksi 23. lokakuuta 2000 järjestetyn neuvoston kokouksen asialistan kohdista. Maataloudesta vastaava komission jäsen totesi komission olevan valmis harkitsemaan esimerkiksi seuraavia jäsenvaltioiden tekemiä menettelyjen yksinkertaistamista koskevia ehdotuksia:

- pakolliseen kesannointiin vaadittavaa vähimmäispinta-alaa koskevien sääntöjen lieventäminen ympäristönäkökohtien vuoksi silloin kun maa-alueet sijaitsevat vesireittien tai järvien rannoilla edellyttäen, että se ei aiheuta yhteisölle lisämenoja,
- jäsenvaltioiden mahdollisuus ottaa huomioon ilmoitettuihin aloihin sisältyvät maiseman perinteiset elementit, kuten pensas- ja kiviaidat,
- seuraamusten soveltamatta jättämistä koskevien sääntöjen selkeyttäminen sellaisissa tapauksissa, joissa maatalousyrittäjän ilmoituksessa oleva virhe on hänen oman etunsa vastainen,
- yhden ainoan tilakohtaisen tarkastuksen järjestelmä kutakin tukijärjestelmää koskevien erillisten tarkastusten asemesta.

6.2. Työryhmä

Maataloudesta vastaava komission jäsen kertoi 23. lokakuuta 2000 pidetyssä maatalousneuvoston kokouksessa suunnitelmasta perustaa tilapäinen työryhmä analysoimaan maatalouslainsäädännön yksinkertaistamista koskevia ehdotuksia. Ryhmä tarjoaa mahdollisuuden jäsenvaltioiden kanssa yksinkertaistamisehdotuksista käytäviin keskusteluihin. Ryhmän tekemät havainnot, päätelmät ja ehdotukset esitetään asiaankuuluville elimille päätöksentekoa varten.

Työryhmän ensimmäinen kokous järjestettiin 11. joulukuuta 2000.

7. PÄATELMÄT

Kuten tästä kertomuksesta käy ilmi, komissio on viimeisten 18 kuukauden aikana toteuttanut tai ehdottanut monia yksinkertaistamistoimenpiteitä. Jotkut näistä toimenpiteistä ovat johtaneet yhteisten markkinajärjestelyjen merkittäviin uudistuksiin, kuten pellavan ja hampun alalla, tai tällaisten uudistusten täytäntöönpanoon, kuten viinialalla. Jotkut ehdotetuista uudistuksista sisältävät merkittäviä yksinkertaistuksia. Tällaisia ovat erityisesti sokeri-, riisi- sekä hedelmä- ja vihannesalaa koskevat ehdotukset. Ehdotettu pienviljelijöiden järjestelmä on uusi ja innovatiivinen keino keventää pääasiassa viljelijöiden mutta myös kansallisten viranomaisten hallinnollista taakkaa.

Toisilla toimenpiteillä on yksinkertaistettu eräitä yksityiskohtaisia sääntöjä tai tällaisten sääntöjen käytännön soveltamista poliittista kehystä muuttamatta. Esimerkkeinä tällaisista toimenpiteistä voidaan mainita vilja-, liha- ja maitoaloilla toteutetut toimenpiteet. Yksinkertaistamistoimenpiteiden kolmannen ryhmän muodostavat maatalouslainsäädännön selkeyden, avoimuuden ja saatavuuden parantamiseksi toteutetut toimenpiteet.

Saavutetusta kehityksestä huolimatta on selvää, että tällä alalla on vielä paljon tehtävää.